

energi historier

2010:1

Serien energihistorier omtaler ulike typer energiprojekter, små og store, i ulike faser, med og uten støtte fra Enova.

Historiene finner du på www.enova.no under publikasjoner.

Ønsker du informasjon og råd, kontakt Enovas svartjeneste

800 49003

FOTO: TRØNDERENERGI

Tidlig dialog med grunneiere og kommunen skapte velvilje til prosjektet lokalt. Denne utsiktshytta ble bekostet av TrønderEnergi og driftes av en lokal forening. Bessakerfjellet vindpark og hytta har blitt et populært utfartsmål for turister og lokalbefolkning. Hytta har blant annet blitt brukt til barnedåp.

Bessakerfjellet vindpark:

God lokal forankring er avgjørende

TrønderEnergi startet dialogen med grunneierne og rettighetshaverne før de sendte søknad om utbygging av Bessakerfjellet vindpark til NVE. Med det la de grunnlaget for etableringen av en av Norges mest lønnsomme vindparker.

Bessakerfjellet vindpark i Roan kommune i Sør-Trøndelag, ble offisielt åpnet høsten 2008 og består av 25 vindturbiner med en samlet effekt på 57,5 MW. Den beregnede årsproduksjonen er på 176 GWh. I 2009 ble det levert 168,6 GWh fra vindkraftverket.

-Det er svært tett på forventet produksjon. Samtidig ser vi at vindkraftanlegg ellers i Norge leverte i snitt 20 prosent lavere produksjon enn forventet i 2009, sier kommunikasjonsrådgiver Kjell Dahle i TrønderEnergi.

Ifølge sjefsingeniør og prosjektansvarlig for Bessakerfjellet vindpark, Kåre Lorås, er anlegget svært lønnsomt.

- Vi fikk hundre millioner fra Enova og det var helt avgjørende for å ta en investeringsbeslutning. Samtidig klarte vi å bygge ca 20 millioner billigere enn budsjettetrammen på 500 millioner. Prosjektet kostet oss ca 2,17 kroner per installert kWh. Det er bedre enn svært mange vannkraftverk, forteller prosjektlederen.

- Ta lokalbefolkningen på alvor

Søknaden til NVE gikk gjennom uten klager. Det var ikke tilfeldig.

- Allerede på planleggingsstadiet gikk vi i dialog med grunneierne og rettighetshaverne, blant dem reindriftsnæringen. Vi hadde bestemt oss for at de viktigste aktørene skulle få vite dette direkte fra oss og gjennomførte gode møter og var på befaring sammen, før mediene snappet opp saken og før vi hadde sendt noen søknad til NVE. Vindturbiner endrer landskapets karakter og man skal ha respekt for at mange er skeptisk til det som er nytt. Det oppfattes nok fort som

TrønderEnergi valgte turbiner fra det tyske selskapet Enercon. De 25 turbinene er hver på 2,3 MW og utstyrt med et girløst system som gir mindre slitasje.

arrogant når man innkaller til informasjonsmøter etter at detaljerte prosjektpåner er sendt til NVE, sier Kåre Lorås. Han skryter av samarbeidet med kommunen og en entusiastisk ordfører.

- Selv om Roan ikke hadde innført eieoms-katt var vi opptatt av at kommunen skulle få en økonomisk del av utbyggingen. Vi har også bygget en egen utsiktshytte på Bessakerfjellet som en lokal forening driver. Den har blitt svært populær. Faktisk er det gjennomført barnedåp der og til sommeren er det tinget bryllup i hytta, ler sjefsingeniøren. Turistnæringen som i utgangspunktet var skeptiske til utbyggingsplanene, opplever nå økt trafikk og pågang.

-Vindparken har blitt et turistmål i seg selv, og tyskerne som er den viktigste gruppen av utenlandske turister, er ikke uvant med vindmøller, tilføyer Kjell Dahle.

- I hvilken grad har vindkraftutbyggingen påvirket fuglelivet i området?

- Vi pleier for moro skyld å si at våre ørner er smartere enn de på Smøla. Vi har fem hekkende par, men ikke registrert dødsfall så langt, selv om vi observerer unge ørner som leker mellom turbinvingene. De er omtrent som 18-åringer med førerkort og leker kanskje med ting de ikke har helt kontroll over, sier Dahle.

Sparte penger med lokale entreprenører

TrønderEnergi tvilte seg frem til en tredeling av entreprisen.

- Det viste seg i ettertid at dette var et smart grep. Det ble engasjert entreprenører med lokalkunnskap og lokal logistikk. Selv om vi tok på oss noe risiko på denne måten, fikk vi kostnadene ned, bedre styring og et prosjekt levert etter timeplanen. Lokale entreprenører er også viktig for å styrke forankringen til prosjektet lokalt, sier Kåre Lorås. TrønderEnergi valgte 2,3 MW turbiner fra tyske Enercon.

- De gav oss en meget god presentasjon og hadde gode referanseprosjekt. I tillegg kunne de levere girløse turbiner som reduserer problemene med slitasje og støy. Turbinvingene er noe kortere enn på andre vindturbiner, men det ser vi på som en fordel. Bessakerfjellet lig-

ger i et vindområde med ustabil vind som gir en ekstrabelastning på vingene. Vi tror kortere vinger vil redusere de langsiktige vedlikeholdskostnadene, sier sjefsingeniør Lorås.

En solskinnshistorie

Ordfører i Roan kommune, Albert Larsen (H), er stolt både over Bessakerfjellet vindpark og ikke minst av prosessen som ledet frem til byggingen av vindturbinene.

- I min tid som ordfører står dette igjen som en meget sterk og god opplevelse. Vi opplever dette som et særdeles lykkelig prosjekt, der både TrønderEnergi, NVE og lokale entreprenører skal ha ros for gjennomføringen. Det ble tidlig opprettet en ekstremt god dialog. Det var en del som var skeptiske, men prosjektet var basert på full åpenhet: ingen hemmeligheter og skikkelige svar på alle spørsmål. Dette bør flere vindkraftutbyggere ta lærdom av, sier Larsen. Han skryter også av den lokale entreprenøren.

- Det ble gjort en skikkelig jobb for å rydde opp og minimere synlige naturinngrep. Nå har vindparken blitt et populært besøksmål i seg selv, som både turister og lokalbefolkning benytter seg av. Vi er stolte av dette prosjektet, sier Roan-ordføreren.

Investeringer i vinden

TrønderEnergi har som mål å øke produksjonskapasiteten fra to til tre TWh innen 2020. Det meste av økningen vil skje innenfor vind og småkraft.

- Det er ingen vassdrag i vårt område som er egnet for større vannkraftutbygginger. Derfor må vi se etter andre satsingsområder. Vind er helt sentralt for oss og vi har nå to søknader til behandling hos NVE, samt en liten utvidelse på 10 MW av Bessakerfjellet til behandling hos OED. De to prosjektene til behandling hos NVE, Frøya (50 %) og Engvikfjellet i Snillfjord er til sammen på 900 GWh med en totalinvestering for oss på nær tre milliarder kroner. Disse prosjektene er avhengig av at vi får på plass et godt system med grønne sertifikater, alternativt gode overgangsordninger gjennom Enova, forklarer Kjell Dahle.

Undersøkelse knuser myter

En undersøkelse som TNS Gallup gjennomførte

for Enova høsten 2009, viser at folk er langt mer positive til etablering av vindkraftparker i sitt nærområde enn man kan få inntrykk av gjennom mediene. På landsbasis er 7 av 10 nordmenn positive til vindkraftutbygging, men undersøkelsen viser også at folk som bor i kommuner der vindkraften allerede er bygget ut er *mer* positive til vindkraft enn landsgjennomsnittet. De mest positive er de som kan se vindturbinene fra egen bolig.

- Dette viser at det faktisk er en stor aksept i befolkningen for å ha vindturbiner på land, sier områdeleder Espen Borgir Christophersen i Enova. Han mener motstandere av vindkraft fram til nå har lyktes i å skape en myte om at «ikke i min bakgård»-holdningen er utbredt når det gjelder vindturbiner på land.

- Undersøkelsen viser at vindturbinene skaper positiv oppmerksomhet i de områdene som blir utbygd. Dette kan være viktig informasjon for kommuner og utbyggere som frykter reaksjoner ved en eventuell vindkraftutbygging, sier Espen Borgir Christophersen.

- Kostnadene på vei ned

Enova har siden 2001 gitt 2,3 milliarder kroner i støtte til utbygging av vindkraft.

- Vi ser nå at kostnadene for utbygging av vindkraft i Norge er på vei ned. De investeringsplanene som foreligger for 2010 viser det laveste kostnadene vi har registrert siden 2004. Det er grunn til å tro at denne utviklingen vil fortsette i tråd med økt leveringskapasitet hos produsentene av vindkraftteknologi, samtidig som turbinene blir stadig mer effektive og de lokale utbyggerne får mer prosjekterings erfaring. Dette er svært positivt for vindkraftsatsingen i Norge. Vi har håp om at våre rammer også vil sikre en god overgang til sertifikatmarkedet er på plass, sier Espen Borgir Christophersen. Han peker på at vindkraftutbyggingen på land vil være viktig for en storstilt satsing på offshore vindkraft.

- Det ligger et betydelig potensial i offshore vindkraft og dette er et område der Norge kan ta en sentral rolle. For å lykkes med det må vi ha kunnskap og erfaring med vindkraft på land. Man må krabbe før man kan gå, sier Borgir Christophersen.

Fakta om Bessakerfjellet vindpark:

- Eies 100 prosent av TrønderEnergi AS og ligger i Roan kommune i Sør-Trøndelag
- Offisielt åpnet høsten 2008
- Prosjektet har kostet om lag 480 millioner kroner, hvorav Enova har bidratt med 100 millioner kroner
- Består av 25 girløse vindturbiner, total installert effekt 57,5 MW
- Produerte i 2009 168,6 GWh, som tilsvarer årlig elforbruk til ca. 8500 husstander

Kontaktpersoner:

TrønderEnergi AS: Kommunikasjonssjef Ole Jørgen Frostad, ojf@tronderenergi.no
Enova: Seniorrådgiver Merete Knain, merete.knain@enova.no